

**DIDACTICS; PEDAGOGY;
METHODOLOGY OF TRAINING IN...;**

FRI-ONLINE-DPM(S) -01:

**ALEGEREA ȘI APLICAREA STRATEGIILOR DIDACTICE ÎN
PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE AL LRLS**

Assoc. prof. Cristina Dafinoiu, PhD

Department of Romanian Philology, Classical and Balkan Languages,

Ovidius University of Constanta, Romania

E-mail: cristinadafinoiu@yahoo.com

Abstract: *It is well known that the success of a foreign language course, in our case of Romanian as a foreign language, is largely due to the teaching methods and strategies used by the teacher in the classroom. In this sense, in the paper entitled Choosing and applying teaching strategies in the teaching-learning process of RLSL we aim to analyze some of the teaching strategies we consider to be the most appropriate for students to succeed in mastering and in the shortest possible time the knowledge of RLSL. We will also focus on the criteria for selecting these teaching-learning methods and how to apply them, depending on the level of student groups, starting from language level A1 (beginners) and going to C2 (advanced) and the proposed didactic aim.*

Keywords: *Romanian, foreign language, foreign students, teaching methods, knowledge*

INTRODUCERE

Limba română ca limbă străină a devenit de curând un domeniu în sine care presupune o abordare dintr-o altă perspectivă a ceea ce înseamnă procesul de predare-învățare; un domeniu pentru care nu este suficient ca profesorul să fie vorbitor nativ ca să obțină rezultate bune și chiar foarte bune, ci trebuie să cunoască tehnici și metode specifice predării limbilor străine. În egală măsură, profesorul trebuie să fi dobândit printr-o formare adecvată sau experiență îndelungată la catedră, abilități de punere în practică a acestor metode de predare, fie ele tradiționale și/sau moderne, astfel încât, indiferent dacă grupul țintă de cursanți aparține aceluiași mediu lingvistic sau nu, obiectivul propus, și anume acela al achiziției limbii române de către vorbitori non-nativi, să fie atins cu succes. Este bine știut că succesul unui curs de limbă străină, în cazul nostru de română ca limbă străină, se datorează în mare parte metodelor și strategiilor de predare utilizate de profesor la clasă. În acest sens, în lucrarea noastră ne propunem să prezentăm strategiile didactice considerate de noi a fi cele mai potrivite pentru ca studenții să reușească să-și însușească în mod corect și într-un timp cât mai scurt cunoștințele de RLS și, de asemenea, ne vom opri atenția asupra criteriilor de selectare a acestor metode de predare-învățare și asupra modului de aplicare a lor, în funcție de nivelul lingvistic al grupelor de cursanți și de scopul didactic propus.

EXPUNERE

Privit ca „modalitate de desfășurare și ameliorare a acțiunilor întreprinse în vederea atingerii unui anumit obiectiv” (Ionescu-Bocoș, 2017:197), conceptul „strategie” a fost folosit mai întâi în domeniul militar, pentru ca apoi el să fie preluat și de alte domenii de activitate, cum ar fi politica, economia, dar și educația. Subordonat strategiei se regăsește conceptul „tactică”, ce ține de latura executivă a unei acțiuni și care se referă la structurile și modalitățile operaționale de acțiune, la metodele și mijloacele valorificate pentru atingerea scopurilor, în cazul nostru acela de învățare a limbii române de către cetățeni străini. Trebuie amintit faptul că, deși o strategie cuprinde mai multe tactici, ea reprezintă mai curând „un ansamblu coerent și structurat de tactici, care își potentează reciproc influențele” (Ionescu-Bocoș, 2017:197). Revenind la domeniul educațional, și în special la predarea-învățarea românei ca limbă străină, conceptul „strategie” devine operațional atât la nivel macro (și aici avem în vedere pedagogia sistemelor), pe termen lung cât și la nivel micro (atunci când vorbim de pedagogia învățării și autoînvățării, prin integrarea acțiunilor

educaționale în unități de învățare, în sistemul de activități didactice organizate în vederea achiziției RLS), pe termen scurt. Având în vedere sensul pedagogic cuprinzător al conceptului de strategie, vom încerca în ceea ce urmează să urmărim în ce măsură definițiile date de specialiști acestui termen se aplică în domeniul LRLS și cum trebuie alese și aplicate aceste strategii pentru bunul mers al actului didactic. Așadar, pentru ca demersul procesului instructiv-educativ să fie încununat de succes, profesorul trebuie să recurgă la strategii generale de tip expozitiv și interogativ, la modalități de programare a evenimentelor în cadrul activității de predare-învățare astfel încât acestea să se desfășoare logic și alternativ pentru a nu plictisi și obosi cursantul, la corelarea și adaptarea metodelor de lucru, mergând de la explicație, descoperire, brainstorming până la jocuri didactice, metode și procedee care să realizeze conlucrarea dintre profesor și student, care să-l implice activ-participativ pe acesta din urmă. De asemenea, profesorul trebuie să știe să aleagă și să aplice strategiile didactice într-o combinație și organizare variabile, într-o ordine cronologică și de înlănțuire logică a conținuturilor, concentric, de la simplu la complex (de exemplu, pentru grupele de începători predăm mai întâi formele pronumelui personal în nominativ și apoi formele de prezent ale verbului *a fi*, astfel încât, la final, cursantul să poată deja formula enunțuri simple de tipul: *eu sunt...*, *el/ea este .....*, *noi suntem .....* etc.), pentru a se asigura progresul lingvistic al celui interesat de achiziția LRLS.

În spiritul acestor fapte, putem afirma că la nivel micro, criteriile de selectare și de punere în practică a strategiilor didactice trebuie să aibă în vedere:

a. tipurile de experiențe de învățare și mecanismele de asimilare a cunoștințelor (de exemplu, în funcție de mediul instructiv-educativ din care provin cursanții, există situații când aceștia preferă să primească din partea profesorului liste de cuvinte, pe domenii, pe care ei să le memoreze, deși lucrările de specialitate (și mai mult, practica pedagogică ne-a demonstrat de multe ori acest lucru) spun că un cuvânt este mult mai ușor de reținut prin încadrarea lui într-un context comunicațional), dar și de formare a abilităților și capacităților de exprimare în noua limbă achiziționată, valorificate de student prin punerea lor în practică;

b. stilul și motivația fiecărui cursant în asimilarea cunoștințelor de RLS predate pe parcursul procesului de predare-învățare;

c. metodele și procedeele de învățare utilizate de profesor la clasă;

d. organizarea conținuturilor de predare (așa cum aminteam anterior, predate concentric de la noțiuni introductive, simple, la cele complicate, asemenea unei construcții, de la bază spre vârf);

e. configurarea sarcinilor de învățare, în urma cărora cursantul să dobândească abilități de punere în practică a cunoștințelor dobândite; prin efectuarea corectă a sarcinilor de lucru sub îndrumarea permanentă a profesorului, studentul va fi capabil la finalul activității de predare-învățare să producă enunțuri orale și/sau scrise pe diferite teme propuse de profesor în concordanță cu interesul cursantului; așadar, după parcurgerea treptată a conținuturilor de învățare, în funcție de nivelul de competență lingvistică, conform CECRL¹, studentul trebuie să știe: să se prezinte (la nivelul A1 cursantul va formula enunțuri de tipul *eu sunt...*, în timp ce pentru nivelul A2, el va fi capabil să spună *numele meu este .../ mă numesc .../ mă cheamă ...*), să vorbească despre vreme, despre oameni și locuri, despre sentimente și trăiri emoționale, despre universul său înconjurător, despre domeniul profesional și nu numai; să-și exprime opinia, să emită păreri, să susțină o argumentare (la nivelurile de competență lingvistică B1-C2);

f. mijloacele de învățământ necesare atingerii obiectivului scontat, și aici ne gândim atât la alegerea corectă a materialelor didactice (manuale², culegeri de teste și exerciții, lucrări normative)

¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Cadrul_European_Comun_de_Referin%C8%9B%C4%83_pentru_Limba

² Astăzi, oferta de manuale de pe piața românească este foarte bogată, fie că vorbim de manualele care merg pe principiul predării limbii române prin limba română, fie că vorbim de manualele cu traducerea vocabularului și a

pe care profesorul să le pună la dispoziția cursanților, cât și la utilizarea adecvată a mijloacelor audio-video (platformele e-learning, proiecții de filme și reportaje, înregistrări audio³ etc.);

g. dirijarea și monitorizarea învățării de către profesor;

h. metodele, tehnicile și formele de evaluare gândite de profesor, fie că vorbim de evaluarea formativă, fie de cea sumativă. Se știe că rolul evaluărilor este acela de a monitoriza progresul cursanților, iar pentru a avea o imagine clară a acestui progres, profesorul trebuie să știe când și cum să evalueze; la ce interval de timp, ce aspect concret vizează fiecare evaluare formativă și prin ce modalități se realizează ea. Rezultatele evaluărilor periodice sunt foarte importante, căci ele oferă profesorului informațiile necesare ajustării predării în timpul procesului de învățare, prin adaptarea ritmului de parcurgere a materiei sau prin revenirea asupra unor aspecte pe care studenții nu le stăpânesc încă și care trebuie reluate pentru a le asigura dobândirea competențelor⁴ necesare exprimării în scris și oral în noua limbă pe care doresc s-o învețe.

Prezentarea acestor elemente constitutive ale strategiilor didactice de predare-învățare a LRLS demonstrează cât de complexă este această activitate și cât de diversă, având în vedere că elementele menționate mai sus pot intra în combinații din cele mai variate; și mai mult, strategiile didactice înglobează în structura lor sursele și resursele de realizare, de reglare, de dirijare și de optimizare a activității didactice de la clasă, aspecte care presupun stabilirea unor trasee de parcurs, dar și adaptarea și ajustarea permanentă nu numai a acestor strategii, ci și a conținuturilor predate, în funcție de realitatea educațională (nivelul grupelor de cursanți, domeniul de interes al lexicului specializat, vârsta participanților la curs etc.). Așadar, putem spune că funcția generală a strategiilor didactice este aceea de adaptare a conținuturilor învățării la caracteristicile contextului educațional, prin raportare continuă la obiectivele propuse (achiziția unui vocabular adaptat nivelului și adecvat diferitelor situații comunicaționale, însușirea regulilor gramaticale și dobândirea abilităților de punere a lor în aplicare etc.). Practic, strategiile didactice „structurează și modelează configurațiile și înlănțuirea situațiilor de învățare în care sunt puși cursanții și declanșează la aceștia mecanismele psihologice ale învățării. De asemenea, ele își propun să creeze și să stabilizeze interrelații optime între procesele de predare, învățare, evaluare, reglare didactică și să asigure o eficiență cât mai mare activităților instructiv-educative în cadrul cărora sunt utilizate” (Ionescu-Bocoș, 2017:202). Strategiile didactice nu sunt rigide și inflexibile, ci dimpotrivă, permissive, orientative, ele constituind componenta dinamică și deschisă a situațiilor de predare-învățare, ceea ce face ca demersul didactic să fie unul cu ușurință adaptat, ajustat și reglat la nevoile cursantului, la condițiile de instruire existente.

Trebuie menționat, că de cele mai multe ori, strategiile didactice nu se identifică cu metodele de predare pentru care profesorul optează (descoperirea, problematizarea, expunerea, explicația, brainstormingul, lucrul cu manualul, metoda exercițiilor etc.⁵). Metodele didactice, componenta cea mai dinamică și mai operațională a strategiilor didactice, reprezintă elementele constitutive ale strategiei didactice, au caracter operațional, însă utilizarea exclusivă a unei metode de lucru nu este suficientă, pentru atingerea obiectivelor propuse fiind nevoie de o întreagă strategie. Altfel spus, profesorul trebuie să se gândească la strategii de punere în practică a metodei didactice de predare, să găsească formula cea mai potrivită de a răspunde la întrebarea „cum aplic metoda asta/ prin ce strategie?”, căci, în timp ce folosirea unei metode reprezintă o acțiune care vizează învățarea în termenii unor performanțe cognitive sau comportamentale imediate, la nivelul unei

---

explicațiilor într-o limbă de circulație internațională, sau în limba vorbită de grupul de cursanți; avem în vedere manualele de tipul *Limba română pentru .... (bulgari, greci etc.)*.

³ Trebuie avut în vedere întotdeauna adaptarea conținuturilor materialelor propuse/selectate pentru parcursul didactic al studenților pe nivelul de competență lingvistică și pe sfera de interes a acestora.

⁴ În funcție de nivelul lingvistic la care se face evaluarea.

⁵ Vezi articolul: Cristina Dafinoiu, *Considerații privind metodele abordate în predarea limbii române ca limbă străină*, în vol. *Limba și Identitate Românească în Continua Reconfigurare Culturală a Europei, 40 de ani de limbă română ca limbă străină la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 1. DIDACTICĂ*, Editura Izdvac Univerzitate u Novom Sadu, Filozofski Fakultet, Serbia, 2016, pp. 135-153, vol. 1 ISBN 978-86-6065-361-3.

grupurilor/ echipelor de studenți), de lucru în perechi (cel mai frecvent folosite în cadrul realizării unor dialoguri pe teme date), individuale (bazate pe studiul individual) și mixte (care includ două sau mai multe strategii).

Prin urmare, departe de a fi o simplă tehnică de lucru, strategia didactică reprezintă un instrument foarte complex, un mod concret de abordare a situațiilor de predare-învățare, de proiectare și aplicare de modele educaționale; în egală măsură, ea reprezintă „un sistem de metode, procedee, mijloace și forme de organizare a activității de instruire/ autoinstruire, integrate în viziune sistemică în structuri operaționale unitare și coerente, care vizează construirea experiențelor de învățare, formarea de abilități, capacități și competențe” (Ionescu-Bocoș, 2017:199), cu aplicabilitate în cazul nostru în domeniul predării limbii române ca limbă străină (LRLS). Iar reușita demersului didactic în urma căruia vorbitori non-nativi de limbă română dobândesc competențe de comunicare orală și scrisă în această limbă se datorează în foarte mare măsură profesorului de la catedră, măiestriei cu care el știe și este capabil să combine și să coreleze metode, procedee, mijloace și forme de organizare a activității. Strategiile puse în practică de profesor trebuie să fie diverse și adaptate situație de învățare, astfel încât activitatea de predare-învățare să devină cât mai eficientă și să solicite în măsură cât mai mare nu doar inițiativa și participarea activă la cursuri, ci și autonomia celui care învață.

CONCLUZIE

Și cum nu există o rețetă, o formulă perfectă pentru stabilirea celor mai bune strategii de predare a LRLS vorbitorilor non-nativi, putem afirma, ca o concluzie, că cele două aspecte vizate, alegerea și punerea în practică a strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare, înțelese ca modele de acțiune didactică, revin în exclusivitate profesorului, de aceea, strategiile didactice poartă în foarte mare măsură amprenta opțiunilor și a subiectivității cadrului didactic, a stilului său de predare, a creativității sale didactice și, în general, a personalității sale.

REFERENCES

- CERGHIT, Ioan, Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976 .
- IONESCU Miron, BOCOȘ Mușata (coordonatori), Tratat de didactică modernă, Editura Paralela 45, Pitești, 2017.
- PARFENE, Constantin, Metodica studierii limbii și literaturii române în școală. Ghid teoretico-aplicativ, Editura Polirom, Iași, 1997.
- BEADLE Phil, Cum să predai. Strategii didactice, Didactica Publishing House, București, 2020.
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Cadrul_European_Comun_de_Referin%C8%9B%C4%83_pe_ntru_Limbi (consultat la 31.10.2021)